

Práce s klienty v krizových situacích

Etika práce, etická dilemata

Mgr. Eva Pospíchalová
Spondea, o.p.s.

Struktura přednášky

- Představení organizace Spondea
- Principy práce
- Etické zakotvení
- Profily pracovníků
- Krizové situace klientů
- Kazuistiky
- Příklady z praxe
- Prostor pro diskuzi
- Závěr

Představení organizace

- R. 1997- vznik Spondea, o.p.s. původně jako Krizové centrum pro týrané, zneužívané a zanedbávané děti (mělo ambulantní a pobytovou část)
- R. 2000 – Spondea získala od KÚ JMK pověření pro výkon SPOD; zahájen provoz pobytového zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (tzv. ZDVOP)
- R. 2006 – Dona centrum, předchůdce intervenčního centra pro osoby ohrožené domácím násilím (ambulance a krizové lůžko)
- R. 2007 – registrace sociálních služeb (KP=krizová pomoc, TKP=telefonická KP, SASRD=sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, IC=intervenční centrum)
- R. 2009 – dva rodinní mediátoři, nabízíme rodinnou mediaci
- R. 2012 – ukončení ZDVOP, přechod na ambulantní provoz sociálních služeb
- R. 2013 – klinické pracoviště, dva kliničtí psychologové, smlouva se ZP 211
- R. 2013 – program pro osoby nezvládající agresi (ONA) – individuální, skupinový
- R. 2015 – certifikované programy primární prevence pro ZŠ a SŠ
- R. 2015 – skupinový program pro rodiny v rozvodovém konfliktu „Dítě v centru zájmu“
- R. 2016 – vzdělávací kurz „Dítě v centru zájmu“ (*metoda „No kids in the middle“*)

Struktura organizace

- Centrum pro rodinu (okamžitá pomoc pro děti a dospívající v krizových situacích, výchovné poradenství, řešení rodičovských konfliktů, rozvodová a porozvodová problematika, psychologická podpora pro děti, rodičovské skupiny, program „Dítě v centru zájmu“)
- Intervenční centrum (podpora osob ohrožených domácím násilím a stalkingem, svědků a osob blízkých)
- Program ONA – práce s lidmi, kteří nezvládají agresi v blízkých vztazích
- Pracoviště klinického psychologa (sy. CAN, diagnostika, systematická psychoterapie dětí a dospívajících)

Principy práce ve Spondea

- **Profesionalita**
- **Diskrétnost**
- **Respekt ke klientovi**
- **Kompetentnost, zodpovědnost**
- Zájem dítěte je na prvním místě – „**straníme dítěti**“
- **Komplexnost** (pracujeme se všemi členy rodinného systému, nabídka komplexních služeb „na míru“ klientovi)
- **Interdisciplinární přístup** (jsme týmoví hráči – spolupracujeme s OSPOD, PČR, soudy, poskytovateli sociálních služeb, lékaři, pedagogy)

Etické ukotvení

- Etický kodex pracovníků organizace
- Profesionální etické kodexy (sociálních pracovníků, mediátorů, psychoterapeutů)
- Standardy kvality práce (zejména SQ č.2 práva klientů)
- Metodické a pracovní postupy
- Vnitřní směrnice
- Principy práce
- Práce pod supervizí, intervize

Pracovní tým a profily zaměstnanců

- **Sociální pracovnice** (VŠ nebo VOŠ humanitního směru, 3 roky praxe v soc. službách, kurz krizové intervence, socioterapeutický výcvik)
- **Psychologové/terapeuti** (VŠ jednooborová psychologie - Mgr., kurz krizové intervence, psychoterapeutický výcvik, další kurzy dle zaměření cílové skupiny – děti, dospívající, dospělí)
- **Klinický psycholog** (VŠ jednooborová psychologie, atestace z klinické psychologie, psychoterapeutický výcvik, 5 let praxe v oboru)
- **Rodinný mediátor** (VŠ humanitního směru, komplexní mediační výcvik-min. 100 hodin, specializační zkouška z rodinné mediace, kurz efektivní komunikace případně psychoterapeutický výcvik)
- **Právníci** (VŠ právnická fakulta-Mgr., kurz krizové intervence, znalost zákonů a jejich praktické užití)

Cílové skupiny

- Děti od 3 do 18 let
- Studenti do 26 let
- Rodiny v krizových situacích
- Rodiče v rozvodovém a porozvodovém konfliktu
- Lidé ohrožení domácím násilím a nebezpečným pronásledováním (není omezeno věkem)
- Lidé nezvládající agresi ve vztazích (dopouští se násilí na svých blízkých)
- Odborná veřejnost

Nejčastěji využívané služby

- Krizová intervence face to face, po telefonu, emailu
- Psychologické, sociální a právní poradenství
- Rodinná mediace, rodinná terapie
- Systematická psychoterapie pro děti a dospívající do 26 let
- Asistované kontakty dítěte s rodičem
- Asistované předávání dítěte mezi rodiči
- Program „Dítě v centru zájmu“
- Program ONA – pro osoby nezvládající agresi ve vztazích
- Metodické vedení spolupracujících subjektů (OSPOD, výchovní poradci, učitelé, školní psychologové, kolegové z jiných organizací...)

Krizové situace u klientů

- Traumatická událost – úmrtí v rodině, autonehoda, znásilnění, zneužívání
- Sebepoškozování
- Sociální fobie, úzkost, deprese
- Šikana, školní fobie
- Domácí násilí, stalking (nebezpečné pronásledování), dating violence (projevy nátlaku/násilí/manipulace již během chození/randění)
- Rozchod, rozvod
- Výchovné problémy
- Dlouhotrvající konfliktní situace

Domácí násilí – základní pojmy

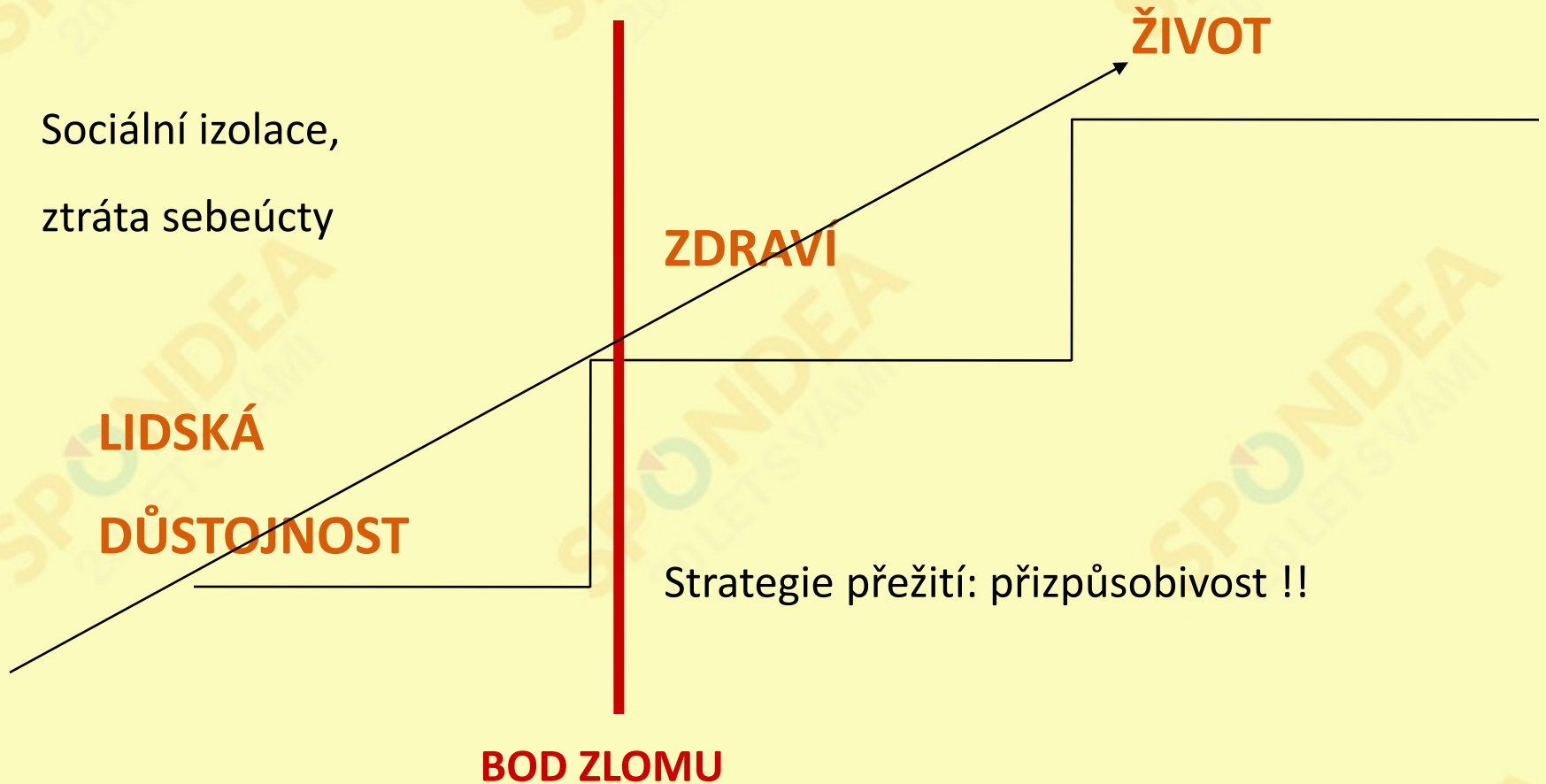
- **DN** – domácí násilí je fyzické, psychické, sexuální či ekonomické násilí mezi blízkými osobami žijícími společně v jedné domácnosti. Může probíhat mezi partnery, ale i mezi rodiči a dětmi, prarodiči a vnuky.
- **Znaky DN**
 - je pácháno v soukromí, „za zavřenými dveřmi“, blízkou osobou
 - role násilníka a oběti jsou oddělené (rozdíl od tzv. italské domácnosti, kdy jsou útoky vzájemné)
 - nejedná se o jednorázovou epizodu, DN má svoji historii, vývoj, je dlouhodobé, periodicky se opakuje
 - roste intenzita útoků a jejich četnost

Domácí násilí – příčiny vzniku

Většinou se jedná o vliv několika faktorů

- Společnost
 - tolerance k násilí
 - tabuizace DN, lhostejnost okolí pomoci
 - podpora patriarchálního modelu rodiny
- Rodina
 - transgenerační přenos (násilí v několika generacích)
 - zážitky z dětství (oběť nebo násilník byli v dětství svědky DN ve své rodině)
- Sociální situace
 - situace vyvolávající stres (finanční tíseň, ztráta zaměstnání, sociální izolace...)
- Osobnost násilníka
 - zvýšená agresivita
 - psychopatická osobnost

Eskalace DN

Stalking – nebezpečné pronásledování

- Jedná se o dlouhodobé, opakující se a stupňující se sledování a obtěžování oběti, které vybočuje z normy a výrazně zasahuje do jejího osobního života i do okruhu jejích blízkých, většinou ze strany ex–partnera
- Projevy: telefonování, sms, postávání před domem, před školou, před pracovištěm, vyhrožování, zastrášení, vydírání, navádění dětí, ničení osobních věcí, drobné útoky na oběť nebo její blízké

Od 1. 1. 2010 je stalking považován za trestný čin

Možnosti pomoci obětem DN

- **Zákon 135/2006 Sb.** – zákon na ochranu před domácím násilím
- **Zákon 108/2006 Sb.** – zákon o sociálních službách (činnost intervenčních center)
- **Zákon 292/2013** – zákon o zvláštních řízeních soudních
- **Zákon 45/2013** – zákon o obětech trestných činů

Tři pilíře ochrany

- **Policie** – vykázaní násilné osoby ze společné domácnosti, trestní oznámení
- **Sociální služby** – poradenství, podpora, provázení, doprovody, terapie
- **Justice** – právní podání (předběžná opatření, trestní oznámení, odsouzení násilné osoby)

Pracujeme se všemi členy rodiny

OSOBY OHROŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM

Domácí násilí nejsou jen facky a rány.
Tím, že ubližuje Vám, ubližuje celé rodině.

„Stydím se to někomu říct, jsem slaboch. Možná má pravdu, když mi říká, že jsem k ničemu.“

„Bojím se to někomu říct.
Je to můj jediný syn. To my
jsme ho vychovali.“

„Říká, že je to moje
vina... vždycky ho prý
vyprovokuju.“

„Slíbil, že už to nikdy neudělá.“

DĚTI PŘÍTOMNÉ DOMÁCÍMU NÁSILÍ

Děti vidí a slyší všechno, co se doma děje.
Pokud máte děti, není to už jen Váš problém.

„Máma má zase modřiny, prý spadla na schodech.
Já tomu ale nevěřím.“

„Musím něco dělat! Příště
ji budu víc bránit.“

„Je to moje vina. Kdy-
bych je víc poslouchal,
nemuseli by se kvůli
mně tolik hádat.“

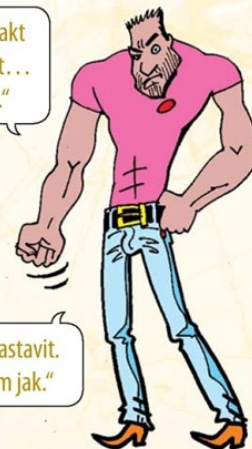
„Bojím se vyjít
z pokoje, když
slyším, že máma
na tátu zase křičí.“

OSOBY NEZVLÁDAJÍCÍ AGRESI VE VZTAZÍCH

Řešíte svoje problémy ve vztazích agresí?
A chcete to jinak?

„Zase mě vytočila. Fakt
jsem ji nechtěl udeřit...
ale udělal jsem to.“

„Chci to zastavit.
Ale nevím jak.“

„Když zuřím, tak
jsem bez sebe. Potom
si uvědomím, že oni
za to nemůžou.“

Intervenční centrum

Kontakty:

Tel.: 739 078 078, 544 501 121
intervencni-centrum@spondea.cz
www.ic-brno.cz

Centrum rodinného poradenství

Tel.: 608 118 088, 541 235 511
krizovapomoc@spondea.cz
www.spondea.cz

Program ONA pro osoby nezvládající agresi

Tel.: 725 005 367
nasilivrodine@spondea.cz
www.nasilivrodine.cz